

*»1. Srpsko savetovanje sa međunarodnim učešćem o gazdovanju i zaštiti lovne faune:
jelenska divljač«*

Kraljevo, 12. oktobar 2017

Zakonodavna regulativa u periodu od 1819. do 2010. godine u oblasti zaštite jelenske divljači u Srbiji

Slavko Mladenović

Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava za upravljanje rizikom, Beograd

Arsenije Simić

Univerzitet u Beogradu, Šumarski fakultet, Beograd

SRBREDDEER

Пројекат о
јеленској дивљачи
на територији
централне Србије

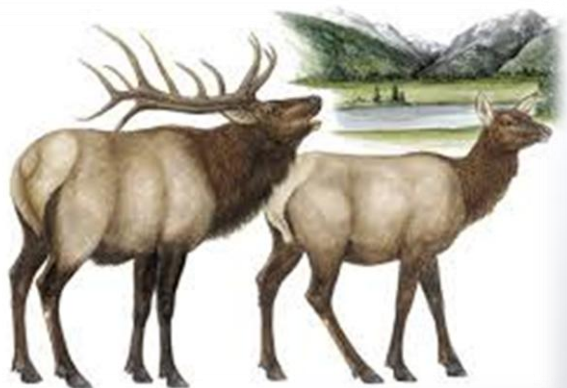

**Универзитет у Београду
Шумарски факултет**

**UNIVERSITY OF BELGRADE
Faculty of forestry**

Uvod

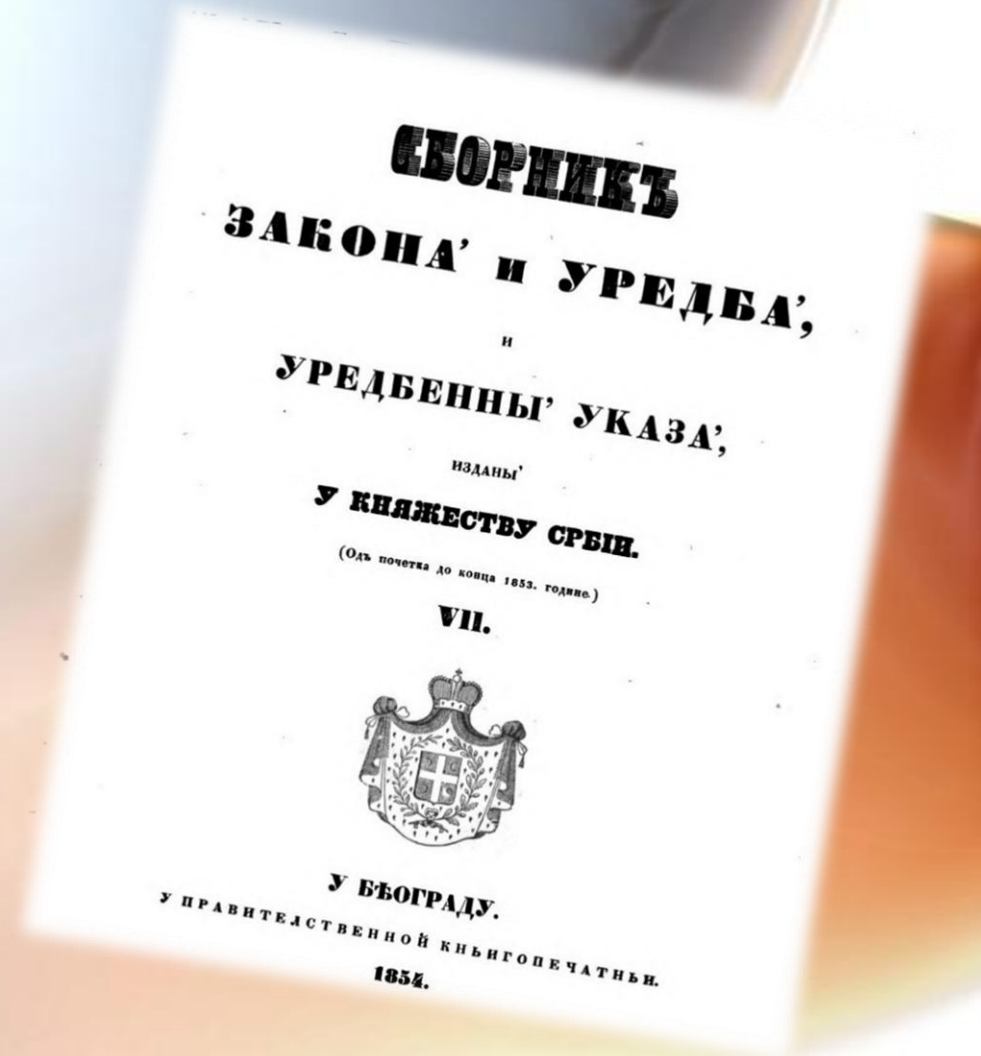
- Jelenska divljač od davnih vremena na prostoru današnje Srbije važi za uvažavanu i poštovanu životinju
- U ovoj prezentaciji se daje pregled zakonodavne regulative u oblasti lovstva sa **naglaskom na zaštitu jelenske divljači u periodu od 1819. do 2010. godine**

- Period 1819-1837. godine
- Zakon o lovu (1898)
- Zakon o lovu (1931)
- Period od 1941. do 1945. godine (II svetski rat)
- Opšti zakon o lovu (1947)
- Osnovni zakon o lovstvu (1965)
- Zakon o lovstvu (1966)
- Zakon o lovstvu (1973)
- Zakon o lovstvu (1976)
- Zakon o lovstvu (1986)
- Zakonu o lovstvu (1993)
- Zakon o divljači i lovstvu (2010)

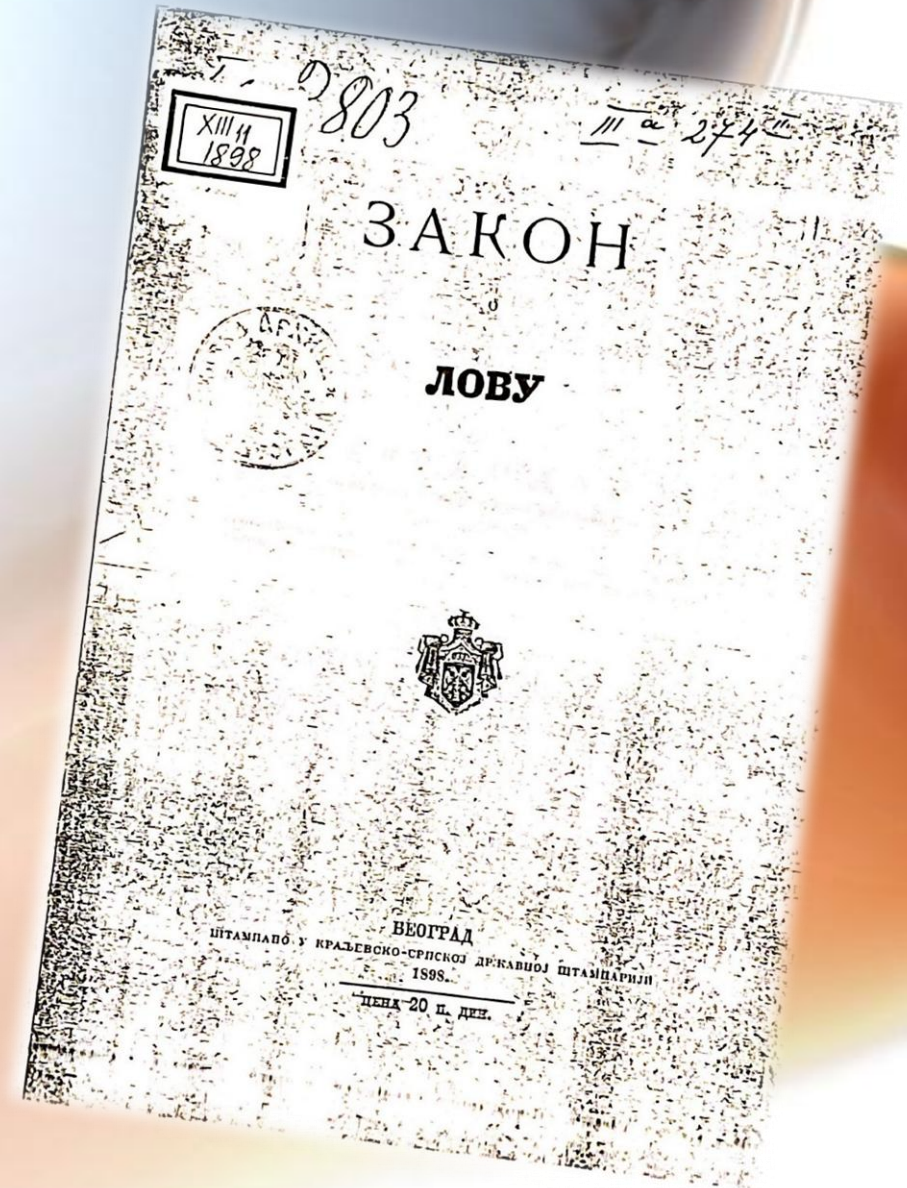
Period 1819 – 1837. godine

- Donošenje naredbi o lovu koje nisu bile objedinjene u jednom dokumentu (propisu) i imale su pravno dejstvo na određenoj – manjoj teritoriji
- Zabrana lova na jelene i košute doneta 1831. godine važila je u pojedinim nahijama, a zabrana lova na jelena, košutu i srne u Negotinskoj krajini stupila je na snagu 1837. godine
- Naredbe iz ovog perioda, mogu se smatrati početkom donošenja pravne regulative i uređivanja lovstva u tadašnjoj državi
- *Zapovest kneza Mihaila Obrenovića iz 1840. godine*
- *Uredba o lovu kneza Aleksandra Karađorđevića iz 1853. godine*

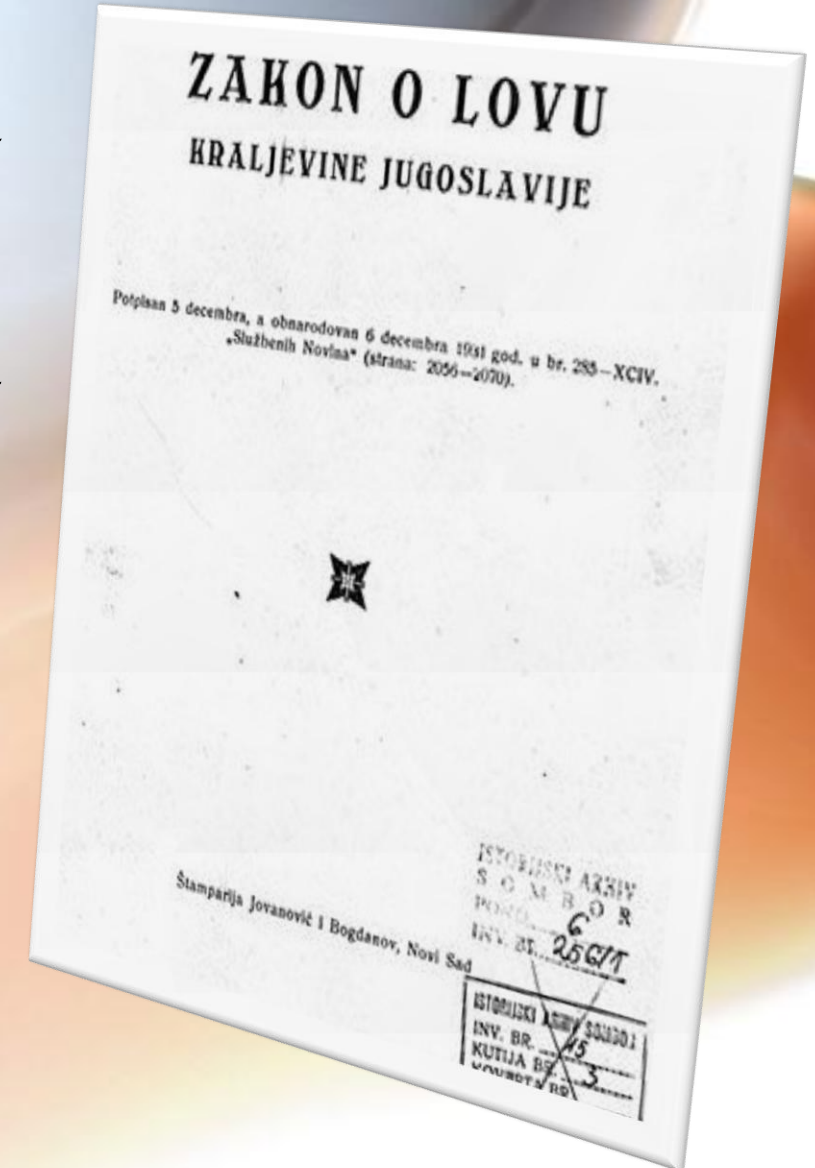
Zakon o lovu (1898)

- Donet u vreme vladavine Aleksandra Obrenovića.
- Zakon je doneo podelu na **korisnu i štetnu divljač**
- Trajna zabrana lova se odnosila na jelena, košutu, divljeg jarca, divlju kozu, srnu, tetreba (ženka) i fazana
- Dozvolu za lov, u skladu sa uslovima, odobravaju policijske službe (srez, okrug i Uprava grada Beograda)

Zakon o lovu (1931)

- Ovaj zakon dao je mogućnost **banovske uredbe** koja je kao propis bila izjednačena sa zakonom i definisala lov na teritoriji banovina
- Pojedine banovine nisu primenjivale uredbu iz dela zakupa lova, tako da su na prostoru Kraljevine Jugoslavije funkcionisala praktično **dva sistema lovstva**
- Period primene ovog zakona karakterišu **oštre novčane kazne**

Period od 1941. do 1945. godine (II svetski rat)

- Lovom su se bavili pripadnici tadašnje vlasti
- **Ne može se govoriti o lovstvu u smislu masovnosti i organizovanosti**
- U delovima zemlje pripojenim drugim državama, bili su na snazi zakoni tih država, pa tako i u lovstvu

Opšti zakon o lovu (1947)

- Divljač je **opštenarodna** imovina (vrste divljači se definišu zakonima republika), koja je podeljena na **zaštićenu i nezaštićenu**, ali lov divljači koja je zaštićena može da se obavlja samo puškama koje su lovačke
- Lovišta su mogla biti opštedržavna, republička, pokrajinska, oblasna ili lokalna
- Lovišta su zauzimala državno šumsko gazdinstvo i državno poljoprivredno zemljište, kao i druge površine koje su bile vlasništvo države

Osnovni zakon o lovstvu (1965)

- Definiše divljač kao **društvenu svojinu** – lov može biti sportski, privredni ili sa posebnom namenom
- Lovnoprivredne osnove su obavezne i u skladu sa njima se gazduje sa divljači
- Uvodi se **katastar lovišta** gde su evidentirani podaci o broju, vrsti, strukturi i površini lovišta, kao i divljači i organizaciji koja gazduje lovištem
- Mogućnost da se određena zaštićena divljač može ubiti ako predstavlja opasnost ili ugrožava život i zdravlje građana i imovinu
- Kaznena politika je pooštrena

Zakon o lovstvu (1966)

- **Ne uređuje svojinu divljači i karakteristike lovišta**
- Obaveze i prava republike iz oblasti lovstva su prenesene na skupštinu opštine (1967)
- Nadležni organ u opštini zadužen za lovstvo je vodio katastar lovišta
- Skupština opštine je mogla da zabrani lov divljači
- Lov na jelena uz upotrebu zaprežnih kola, ali uz pratnju stručne službe
- **Kaznene mere su umanjene**
- **Opštinama se dala mogućnost da uređuju pitanja od suštinskog značaja za lov**

Zakon o lovstvu (1973)

- Važio je za teritoriju Srbije bez autonomnih pokrajina
- Definisao je divljač kao **društvenu svojinu (jelen je lovostajem zaštićena vrsta)**
- Upotreba hemijskih sredstava za tretiranje poljoprivrednog zemljišta dozvoljena u meri koja ne šteti divljači
- Jelen glavna vrsta koja se gaji – lovište ne može biti manje od 10.000 ha
- Opština je gazdovanje lovištima davala na osnovu konkursa
- **Obavezna školska sprema** (šumarske, poljoprivredne ili veterinarske struke) i kontinuirano obrazovanje stručne službe

Zakon o lovstvu (1976)

- Važio je za teritoriju Srbije bez autonomnih pokrajina.
- Definisao je jelena kao lovostajem zaštićenu vrstu
- Korisnici lovišta su morali ustanoviti rezervat u površini od 1/5 lovišta, a **zverinjak je bio deo ograđenog lovišta u kome se divljač „proizvodila“**
- Lovišta su mogla formirati opštine ali i državni organi i ustanove
- Lovišta su imala lovnoprivredne osnove (5 ili 10 godina), kao i godišnji plan gazdovanja za period od 01.04. tekuće do 31.03. sledeće godine
- Zakon je predvideo zabrane otuđenja trofeja stranim fizičkim i pravnim licima

Zakon o lovstvu (1986)

- **Doneo je zaštitu divljači usled elementarnih nepogoda** i predvideo da se ona može čuvati najviše mesec dana od prestanka opasnosti
- Formiranje lovnouzgojnog područja, kako bi se uticaj države odrazio na gazdovanje lovištima
- Kaznene odredbe su pooštrene u povećanju novčanih kazni

Zakon o lovstvu (1993)

- Divljač predstavlja **prirodno bogatstvo** i dobro od opšteg interesa
- Ustanovljavanje lovišta vrši ministar
- Gazdovanje se poverava Lovačkom savezu Srbije ili preduzeću, a zatim Lovački savez Srbije daje na gazdovanje lovišta lovačkim udruženjima
- **Jelen je lovostajem zaštićena vrsta**, pri čemu se zabranjuje iznošenje trofeja van države u vrednosti većoj od 248 CIC poena
- Izdvajanje sredstava da bi se divljač unapredila (30% od ukupnog prihoda koji je ostvaren u gazdovanju lovištem)
- Zakon je omogućio da se može odstreliti bolesna ili ranjena divljač i kada je lovostaj

ZAKON O LOVSTVU
(Objavljen u "Sl. glasniku RS" broj 39/93, 44/93, 60/93)
I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se zaštita, gajenje, lov i korišćenje divljači kao prirodnog bogatstva.

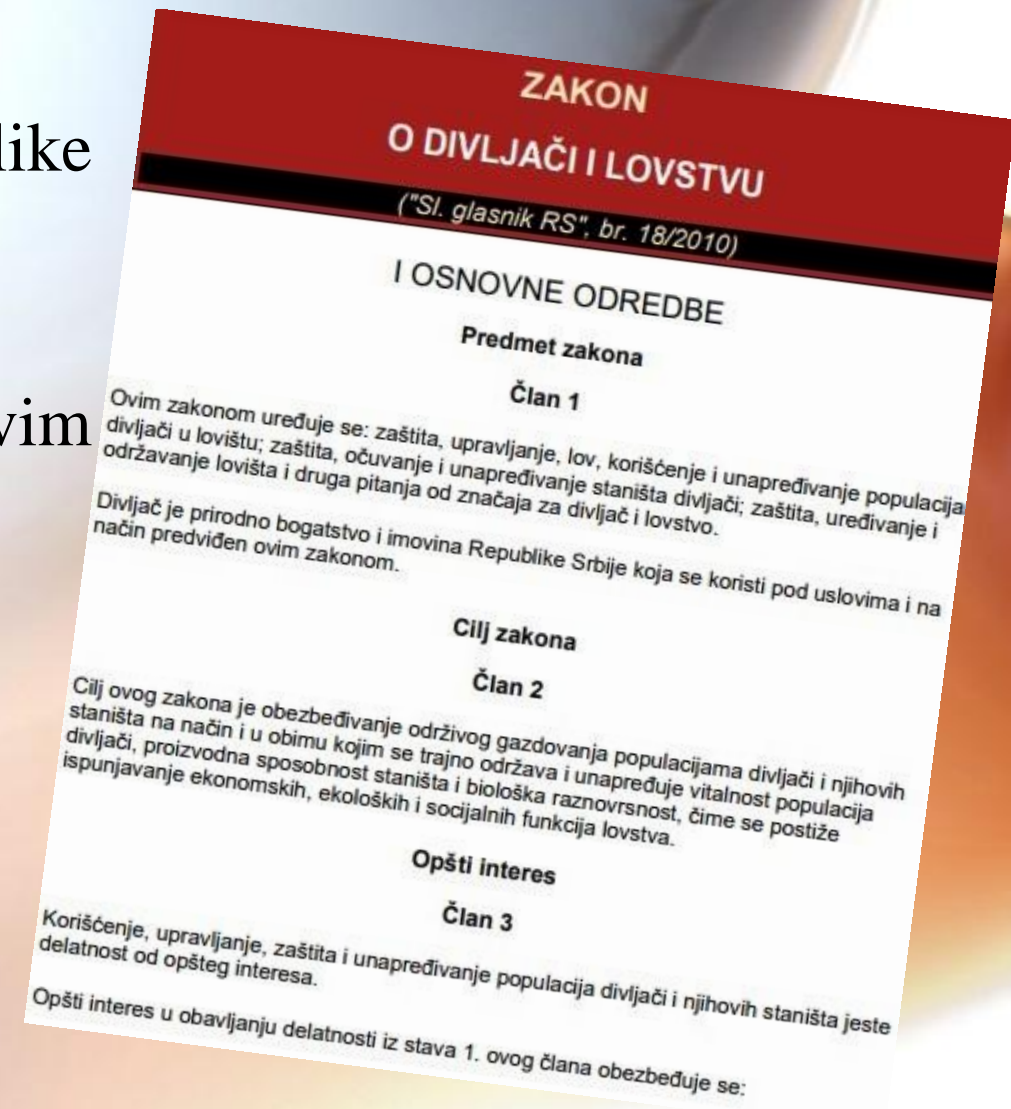
Član 2.

Divljači, u smislu ovog zakona smatraju se divlji sisari i ptice koje se kao dobra od opšteg interesa štite i koriste na način utvrđen ovim zakonom. Zaštićenom divljači, u smislu ovog zakona, smatra se divljač na koju je lov trajno zabranjen ili je zabranjen u određenom periodu (lovostaj). Zaštitom divljači, u smislu ovog zakona, smatra se preduzimanje mera koje obezbeđuju uslove za opstanak i razvoj populacije određene vrste divljači kao i njenu zaštitu od protivzakonskog korišćenja. Gajenjem divljači, u smislu ovog zakona, smatra se preduzimanje mera u cilju održavanja, obnavljanja i postizanja broja i kvaliteta divljači prema prirodnim i drugim mogućnostima lovišta. Lovištem u smislu ovog zakona, smatra se površina zemljišta, vode i šume koja predstavlja lovno-prirodnu celinu i obezbeđuje ekološke uslove za uspešno gajenje određene vrste divljači ili više vrsta divljači. Rezervatom, u smislu ovog zakona, smatra se deo lovišta u kojem se preduzimaju posebne mere gajenja i zaštite radi obnavljanja (reprodukcije) divljači.

...no je proganjanje, zlostavljanje ili namerno uznemiravanje divljači.
...da se lovom ili na drugi način uništi ili ugrozi opstanak bilo koje

Zakon o divljači i lovstvu (2010)

- Divljač je prirodno bogastvo i imovina Republike Srbije
- Strategija razvoja lovstva (15 godina)
- Informacioni sistem o populacijama divljači i njihovim staništima
- Osnivanje Lovačke komore
- Formiranje budžetskog fonda za razvoj lovstva
- Lovišta mogu biti otvorena ili ograđena
- Katastar lovišta
- Centralnu bazu podataka za sva lovišta

Zaključak

- Zaštita jelenske divljači je bila različito regulisana od potpune zabrane lova do lovostajem zaštićene vrste (zabrana lova u određenom periodu)
- **Mere zaštite kao i različite kaznene mere**, koje su donošene nisu doprinele da se poveća brojnost jelenske divljači **južno od Save i Dunava**
- **Izuzetak** je istočna Srbija, gde je početkom 60-tih godina prošlog veka, izvršena uspešna reintrodukcija

Napredak tehnologije, lovstvo i propisi ?!

razmislite ...

Zahvaljujem na pažnji

